

Otakantaa.fi kysyy ja kansalaiset vastaavat

Valtiovallinnon oma kansalaisille suunnattu keskustelufoorumi kysyy ”Miten kehittäisit ruotsin kielen opiskelua?” ja pyytää kertomaan ehdotuksen. Johdanto alkaa maailmanlaajuisella totuudella: ”Kielitaito avaa ovia.” Kaikki muu on avauskysymyksen suuntaista tottakai ja johdannossa todetaankin tämä kauan tunnettu tosiasia: kiinnostus ruotsiin on vähäistä. Vaikka osassa kouluja onkin kiinnostus ollut suurempaa, ei motivaatiota ruotsin kielen opiskelulle ole löytynyt.

Yhä edelleen siis etsitään taikakeinoja siihen, miten saadaan sellaisen oppiaineen opiskelun motivaatiota nostettua, jonka opiskelu tiedetään turhaksi ja on pois hyödyllisten kielten opiskelusta. Keinoja ei näytä olevan. Ainoa, mikä pitää yllä illuusiota kaksikielisestä Suomesta on pakottaminen lukemaan ruotsia. Ainoa keino, mikä aivopese oppilaita, on aikaistaa ruotsin opiskelu niin nuorille, että he eivät ymmärrä kritisoida poliittisen aineen – joksi ruotsi on laskettava – opiskelua. Tämä on myönnetty ja luultavasti ainoaksi hyväksi keinoksi havaittu maassa, jossa on totuttu antamaan mielipiteet ylhäältä alaspäin ainakin kielipolitiikkaa koskien.

Suomi halutaan pitää kaksikielisyysideologialla maailman umpiperänä. Laajemman kieliopiskelun mahdollisuus haudataan juuri nykyisellä kielipolitiikalla. Äidinkieli, englanti ja joku muu valtakieli olisivat strategisesti oikeansuuntainen ratkaisu. Yksilöt ovat kuitenkin erilaisia ja kaikki eivät mahdu samaan muottiin. Tällainen kaksi vierasta kieltä äidinkielen lisäksi valinnaisena, mutta pakollisena ei välttämättä ole kaikille hyvin istuva ratkaisu. Siksi olisi parasta kehittää malli, jossa äidinkielen lisäksi ne, jotka eivät ole kielellisesti lahjakkaita, voisivat valita yhden vieraan kielen ja vaikka siihen lisänä saman kielen vahvistavat osuudet. Tämä kieli voisi olla vaikkapa englanti tai ruotsi. Ne, joille useampi kieli ei ole ongelma opiskelussa, voisivat lukea äidinkielen lisäksi valinnaisena kahta tai jopa kolmeakin vierasta kieltä. Kuntien resurssien puitteissa luonnollisesti, joita pitää voida vahvistaa. Tähän on kiinnitettävä huomiota ja osasta ruotsin opettajista taipuukin luontevasti saksan tai englannin opettajiksi. Suomalaisten kielitaitoa pitää laajentaa. Sitä ei saada aikaan pitämällä edelleen pakkoruotsia 1900-luvun alun tilanteeseen vedoten. Sitä ei myöskään saada aikaan aikaistamalla pakkoruotsia.

Vastauksia oli sivustolla julkaistu 12.8. mennessä hieman alle 300 kappaletta. 15.8 maanantaina kommentteja oli tullut lisää, selvästi ammattimaisia ja pakkoruotsia puoltavia. Mitään kommentteja ei kuitenkaan enää voinut arvostella olemalla samaa tai eri mieltä, joten tässä yhteenvedossa ovat mukana kaikki 12.8 mennessä julkaistut kommentit.

Kommenteista hyvin vähän oli sellaisia, jotka eivät ottaneet kantaa kysymykseen lainkaan. Lähes kaikki kommentit sisälsivät jonkinlaisen vastauksen kysymykseen tai, kuten suurin osa, oikean ratkaisun Suomen kielipolitiikan linjan muutokseen sekä samalla motivaation nostamiseen ruotsin kielen opetuksessa. Ainoa ratkaisu näyttää olevan se, että pakollisesta ruotsin opiskelusta luovutaan. Se antaa ratkaisun paitsi foorumin kysymykseen myös suomalaisten kielitaidon parantamiseen.

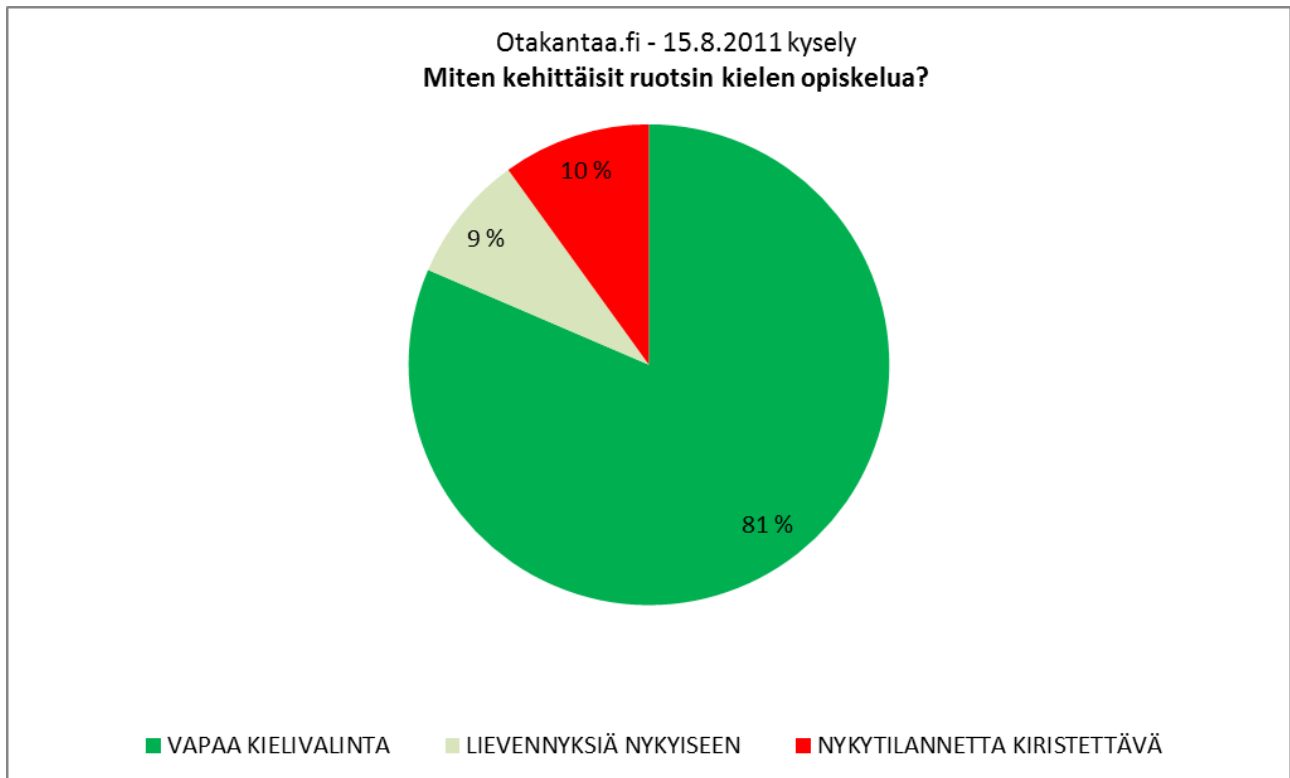
Vastaukset, joissa ei otettu kantaa lainkaan kysymykseen tai kielipolitiikkaan, oli 26 kappaletta ja ne on jätetty pois. Samoin ruotsinkieliset vastaukset, joita oli 16 kappaletta.

Seuraavassa kuvataan vastaustyyppit jaettuna kolmeen osaan. Yksi niistä on nykymallin kannalla (punainen) tai se sisältää pakkoruotsia lisääviä vaatimuksia. Toiset kaksi (kaksi vihreää sävyä) ovat muutoksen kannalla ja ehkä osittain säilyttäisivät ruotsin opiskelun kouluasteesta tai paikkakunnasta riippuen tai poistaisivat pakollisen ruotsin tai koko Suomen kaksikielisyyden. (Kuva 1)

VAPAA KIELIVALINTA

LIEVENNYKSIÄ NYKYISEEN

NYKYTILANNETTA
KIRISTETTÄVÄ

(Kuva 1)

Vapaata kielivalintaa vaati kirjoittajista 81,45%, ruotsin pitäisi osittain pakollisena joko alueellisesti tai osissa oppilaitoksia 8,6%. Nykyistä muotoa, jossa ruotsi on pakollinen kaikille ja sitä pitäisi jopa aikaistaa, halusi 9,95% kirjoittajista.

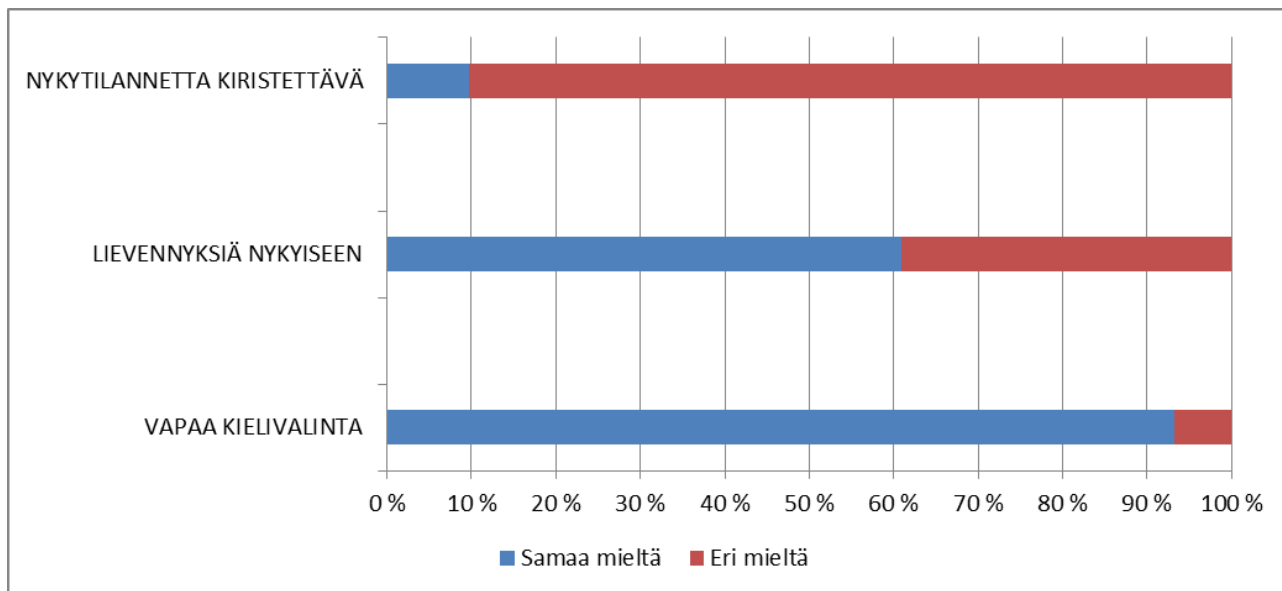
Kansalaisten mielipiteet

Lukijoilla on ollut mahdollisuus kertoa myös, kannattavatko he jotain kommenttia vai ovatko he eri mieltä. Näitä mielipiteitä oli yhteensä hieman alle 6200. (Kuva 2)

VAPAA KIELIVALINTA

LIEVENNYKSIÄ NYKYISEEN

NYKYTILANNETTA
KIRISTETTÄVÄ

(Kuva 2)

Vapaan kielivalinnan puolesta kirjoittavien kanssa oli samaa mieltä oli lähes 95% ja osittaistakin kielivalinnan vapauden puolesta kirjoittajia kannatti yli 60%. Hieman alle 10% oli kirjoittajien kanssa samaa mieltä siitä, että nykytilanne ja jopa pakollisen ruotsin aikaistaminen on hyvä.

Tulokset näyttävät olevan karkeasti ottaen linjassa tähän asti tehtyjen eri mielipidemittausten kanssa. Vaatimukset vapaan kielivalinnan puolesta saattavat olla hieman nousussa, kun aikaisempina vuosina noin kaksi kolmasosaa kysyjistä on ollut pakkoruotsin poistamisen kannalla.

Miten valtiohallinnon Otakantaa-foorumi tekee yhteenvedot?

On mielenkiintoista nähdä, miten näiden kommenttien perusteella saadaan virallinen totuus taas pelastettua eikä sitä tarvitse muuttaa. Todennäköisesti takerrutaan niihin muutamaan ruotsia pakollisena pidettävään ja parannuksia sisältäviin ehdotuksiin lisättyinä nyt viimeisenä kommentointipäivänä tullessiin kirjoituksiin. Tässä on nähtävissä tarkoitushakuisuutta; jos nämä kirjoitukset ovat vaikka tämänkin päivän vain esillä, jää selaajalle mielikuva tuoreimmista kirjoituksista. Nämähän olivat ne, jotka vahvasti muistuttavat samantyyppisiä eri foorumeissa esiintyneitä tilattuja mielipiteitä. On outoa, että kirjoituksia ei enää voinut arvostella.

Otakantaa.fi –sivuilla ilmoitettiin aluksi kommentointimahdollisuuden olevan 15.8.2011 saakka. Merkillistä, että sinne ei enää aamupäivälläkään voinut jättää uusia kommentteja. Olisi ollut luontevaa että viimeiseksi kommentointipäiväksi ilmoitettu 15.8 olisi ollut toiminnassa vielä koko virka-ajan.

Millaisen yhteenvedon saamme pakkoruotsia ajavilta?

Valtiohallinnon toimesta tulee yhteenvedo olemaan jotain sen suuntaista, kuin ”ruotsin opetuksen kehityksestä on saatu lukuisia hyviä parannusehdotuksia” jne. Tällainen läpinäkyvä keinotekoinen harvan oikean vastauksen löytäminen lukuisien ’väärin vastausten’ joukosta viittaa siihen normaaliin käytäntöön jossa vastaus on valmiiksi keksitty ja siihen ryhdytään nyt muokkaamaan sitä tukevia tekijöitä.

Jari Helispuro

Kaarina